

ЗАСТОСУВАННЯ МЕТОДІВ ПІЗНАННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ ЯВИЩ У ПРОЦЕСІ ПРОГНОЗУВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ПРОМИСЛОВОГО ПІДПРИЄМСТВА

Росохата А.С., аспірантка, **Ілляшенко Н.С.**, к.е.н., доц.
Сумський державний університет (м. Суми, Україна)

Сучасні економічні умови, що склалися навколо промислових підприємств здійснюють значний вплив на формування загальної методики та визначення методів ефективного управління напрямками їх діяльності. Створення комплексного підходу до стратегічного управління підприємством на сьогодні виявляється неможливим без формування та обґрунтування коротко- та довгострокових прогнозів розвитку стану підприємства та подальшого впровадження інновацій.

Прогнозування усіх напрямів діяльності підприємства, у тому числі інноваційного розвитку, як і кожна економічна категорія, повинно мати свою методику та базуватися на загально визначених методах. Поняття «метод» походить за різними думками від грец. «meto» – шлях дослідження [1] або від грец. «methodos» – спосіб. В економіці метод – це сукупність способів, прийомів, операцій практичного і теоретичного характеру з вивчення економічних процесів, підпорядкованих досягненню основної мети – підвищенню ефективності господарювання економічних суб'єктів [2].

На сьогоднішній день існує система методів, що направлена на пізнання соціально-економічних процесів. Сучасні наукові думки розкривають особливості кожного з методів та можливість їх впровадження у діяльність промислових підприємств. Всю сукупність методів, що застосовуються у руслі економічних явищ можна розподілити на загальнонаукові та спеціальні.

У широкому розумінні основними підходами, що характеризують першу групу є: кількісний, якісний та структурно-функціональний. Ці підходи знайшли органічне поєднання у сукупності методів. Останній визначає системні ознаки, що зберігаються за об'єктами дослідження незалежно від характеру їхньої трансформації. Спеціальні обґрунтовані необхідністю представлення двох невіддільних чинників процесу наукового пізнання дійсності – аналізу і синтезу. Застосування цих двох понять сприяє виявленню причинно-наслідкових зв'язків окремих явищ. З метою відкриття якісно нових форм дії економічних законів і знаходженню нового змісту в економічних категоріях виступає необхідність поєднання логічного та історичного в економічній діяльності.

У більш конкретному розумінні класифікація методів на види загальні та спеціальні відбувається на основі такої ознаки, як характер досліджуваного об'єкта. Згідно цієї ознаки загальні методи представлені таким групами: методи емпіричного дослідження (спостереження,

порівняння, вимірювання, експеримент); методи, що використовуються на емпіричному і теоретичному рівнях (аналіз, абстрагування, індукція, дедукція, моделювання); методи, які використовуються на теоретичному рівні (сходження від абстрактного до конкретного, системний підхід). Спеціальні у свою чергу враховують специфіку конкретних наукових напрямів і використовуються в них. Графічно представлена дана класифікація на рис. 1.

У рамках здійснення прогнозування окремих напрямів діяльності промислових підприємств широкого розповсюдження знайшли як загальнонаукові, так і спеціальні методи. Існують також наукові думки, які вважають доцільним розподіляти методи на рівні та групи за іншими ознаками – метою, способом реалізації, характером дослідження та ін. Методи пізнання соціально-економічних процесів за різними класифікаційними ознаками по різному знайшли своє застосування в стратегічному управлінні промисловим підприємством, що є актуальним для розвитку перспективних напрямів його діяльності.

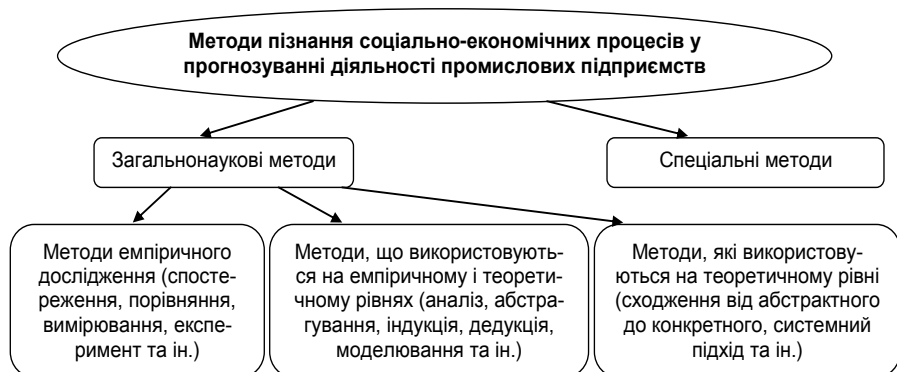

Рис. 1 Класифікація методів пізнання соціально-економічних процесів за характером досліджуваного об'єкта

1. Климко Г.Н. Основи економічної теорії. Політекономічний аспект: підручник / Г.Н. Климко. – К.: Вища школа, 1997. – 743 с.
2. Купалова Г.І. Теорія економічного аналізу. Навч. посіб. / Електронний ресурс / Г.І. Купалова – К.: Знання, 2008. Режим доступу: http://libfree.com/151467317_ekonomikametodika_kompleksnogo_ekonomichnogo_analizu.html.

Економічні проблеми сталого розвитку : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої пам'яті проф. Балацького О.Ф., м. Суми, 24-26 квітня 2013 р. / За заг. ред. О.В. Прокопенко. — Суми : СумДУ, 2013. — Т.2. — С. 192-194.